

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

1.1 Tên môn học: **Môi trường và sức khỏe cộng đồng** Mã môn học: **BIOT3227**

1.2 Khoa/Ban phụ trách: **Khoa Công Nghệ Sinh Học**

1.3 Số tín chỉ: **2 TC (02LT)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

Môn học giúp sinh viên từ nguyên lý tổng quát dựa trên những phương pháp nghiên cứu nhằm thu tập những thông tin cơ bản về sức khỏe, sự phân bố và yếu tố quyết định sự phân bố đó các chất ô nhiễm (các nguy cơ) vào trong môi trường đất, nước, không khí, môi trường lao động...đánh giá sự ảnh hưởng đến sức khỏe con người...

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1. Mục tiêu chung

- Trình bày được về một số khái niệm cơ bản về môi trường và sức khỏe môi trường.
- Xác định những vấn đề môi trường cấp bách hiện nay và những ảnh hưởng của chúng tới sức khỏe con người tại Việt Nam.
- Trình bày được các yếu tố nguy cơ từ môi trường và các bệnh có liên quan đến môi trường và để có thể đưa ra được các biện pháp kiểm soát các bệnh này.

3.2. Mục tiêu cụ thể:

3.2.1. *Kiến thức*: Tiến hành đánh giá được những tác động từ các chất ô nhiễm ảnh hưởng đến sức khỏe cộng đồng, giúp nhà quản lý đưa ra được các quyết định, các giải pháp nhằm quản lý các nguy cơ đó.

Xác định được vai trò của công tác truyền thông cũng như vai trò của cộng đồng trong quản lý các nguy cơ từ môi trường gây ảnh hưởng đến sức khỏe của cộng đồng.

3.2.2. *Kỹ năng*: Đề xuất các giải pháp quản lý hợp lý cho những vấn đề sức khỏe từ ô nhiễm môi trường tại Việt Nam, như quản lý các nguy cơ có liên quan tới các nguồn thải, kiểm soát véc tơ truyền bệnh .v.v...

3.2.3. *Thái độ*: nghiêm túc học tập và tham khảo các tài liệu liên quan tới môn học.

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết	Tài liệu
-----	------------	---------------	---------	----------

			TC	LT	BT	TH	tự học
1.	Chương 1: Nhập môn môi trường và sức khỏe	1.1. Những định nghĩa cơ bản 1.2. Môi trường và sức khỏe 1.2.1. Mối quan hệ giữa Môi trường và sức khỏe 1.2.2. Ứng dụng nguyên lý sinh thái học trong bảo vệ môi trường sống. 1.2.3. Tác động dân số, đô thị hoá lên sức khỏe cộng đồng 1.3. Một số vấn đề môi trường và sức khỏe cộng đồng cơ bản: 1.3.1 Ô nhiễm không khí và ảnh hưởng tới sức khỏe con người 1.3.2 Ô nhiễm nước và ảnh hưởng đối với sức khỏe con người 1.3.3 Ô nhiễm đất và sức khỏe con người 1.3.4 Ô nhiễm tiếng ồn và ảnh hưởng tới sức khỏe con người 1.3.5 Ô nhiễm phóng xạ và ảnh hưởng đối với sức khỏe con người	05	05			
2.	Chương 2: Cơ sở sinh thái và bệnh tật	2.1 Mối quan hệ giữa con người và hệ sinh thái 2.1.1 Vai trò của hệ sinh thái đối với sức khỏe của con người 2.1.2 Những tác động của con người đến hệ sinh thái 2.1.1.1 Tích cực 2.1.1.2 Tiêu cực 2.2. Sự ổn định của hệ sinh thái là nền tảng sức khỏe con người 2.2.1 Tính ổn định của hệ sinh thái 2.2.2 Những hoạt động của con người làm HST mất ổn định 2.2.3 Hậu quả 2.2.3.1. Biến đổi khí hậu toàn cầu 2.2.3.2. Ảnh hưởng năng suất nông nghiệp 2.2.3.3. Nhiệt độ gia tăng 2.2.3.4 Thay đổi mô hình bệnh tật 2.2.3.5 Xuất hiện các loại bệnh tật	05	05			

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		2.3. Mô hình tam giác trong quản lý các nguy cơ từ môi trường 2.4. Mô hình bệnh tật theo các vùng sinh thái tại Việt Nam					
3.	Chương 3: Quản lý nguy cơ môi trường và sức khỏe	3.1. Khái niệm nguy cơ từ môi trường và sức khỏe cộng đồng 3.1.1 Nguy cơ môi trường là gì? 3.1.2 Các yếu tố cấu thành nguy cơ 3.1.3 Nguy cơ phụ thuộc những yếu tố nào? 3.1.4. Cách thức các nguy cơ tác động đến sức khỏe cộng đồng 3.2 Đánh giá các yếu tố nguy cơ từ môi trường 3.3 Quản lý các yếu tố nguy cơ 3.4 Các nội dung chính trong quản lý nguy cơ từ môi trường ảnh hưởng đến sức khỏe cộng đồng: 3.4.1 Xác định, giám sát, kiểm soát các yếu tố nguy cơ từ môi trường 3.4.2 Phát huy các yếu tố môi trường có lợi đối với sức khỏe 3.4.3 Tạo điều kiện nâng cao sức khỏe từ cải tạo môi trường 3.4.4 Xây dựng chương trình quản lý môi trường và sức khỏe cộng đồng các cấp	05	05			
4.		4.1 Định nghĩa 4.2 Khung lượng giá các yếu tố nguy cơ 4.2.1 Bước 1: Xác định vấn đề cần lượng giá 4.2.1.1 Xác định yếu tố nguy cơ 4.2.1.2 Lấy mẫu phân tích 4.2.1.3 Xem xét nguồn phát sinh 4.2.1.4 Xác định khả năng tương tác giữa các yếu tố nguy cơ 4.2.1.5 Ý nghĩa của bước xác định vấn đề	10	10			

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
	Chương 4: Lượng giá nguy cơ từ các chất ô nhiễm ảnh hưởng đến sức khỏe con người	<p>4.2.2 Bước 2: Xác định khả năng tác động của các yếu tố nguy cơ</p> <p>4.2.2.1 Khả năng gây tác động</p> <p>4.2.2.2 Cân nhắc bằng chứng về khả năng gây tác động</p> <p>4.2.2.3 Xem xét các vấn đề liên quan: các tác động, thời gian tác động, cách thức tác động.</p> <p>4.2.3. Bước 3: Lượng giá mối quan hệ giữa liều – đáp ứng</p> <p>4.2.3.1 Liều (mức độ tiếp xúc), tính mức độ tiếp xúc</p> <p>4.2.3.2 Đáp ứng (mức độ ảnh hưởng/tác động)</p> <p>4.2.4 Bước 4: Lượng giá phơi nhiễm</p> <p>4.2.4.1 Xác định mức độ, tần suất, quy mô, đặc điểm và khoảng thời gian tiếp xúc với các yếu tố nguy cơ</p> <p>4.2.4.2 Các định tốc độ và cách thức tác động</p> <p>4.2.4.3. Các phương pháp lượng giá phơi nhiễm</p> <p>4.2.5. Bước 5: Mô tả nguy cơ</p> <p>4.2.5.1 Yêu cầu</p> <p>4.2.5.2 Phương pháp áp dụng</p> <p>4.2.5.3 Ý nghĩa của mô tả nguy cơ</p> <p>4.3. Đánh giá công tác lượng giá nguy cơ</p> <p>4.4. Truyền thông về nguy cơ</p> <p>4.4.1. Vai trò của truyền thông trong quản lý nguy cơ</p> <p>4.4.2 Đối tượng truyền thông</p> <p>4.4.3 Mục đích truyền thông</p> <p>4.4.4 Nội dung cần cung cấp khi truyền thông</p> <p>4.4.5 Nguyên tắc khi truyền thông nguy cơ</p> <p>4.5 Công tác dự phòng đối với nguy cơ từ môi trường ảnh hưởng đến sức khỏe</p>					

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		<p>cộng đồng</p> <p>4.5.1 Các cấp độ dự phòng</p> <p>4.5.2 Các giải pháp dự phòng theo các cấp độ</p> <p>4.6 Theo dõi, giám sát môi trường và các hậu quả củ ô nhiễm</p> <p>4.6.1 Giám sát môi trường</p> <p>4.6.1.1 Hệ thống lấy mẫu phân tích</p> <p>4.6.1.2 Đo lường tiếp xúc</p> <p>4.6.1.3 Yêu cầu đối với hệ thống giám sát</p> <p>4.6.2 Giám sát hậu quả ô nhiễm</p>					
5.	Chương 5: Hệ thống quản lý môi trường và sức khỏe cộng đồng	<p>5.1. Chính sách và các xu hướng quản lý tại Việt Nam và thế giới</p> <p>5.2 Hệ thống quản lý môi trường và sức khỏe tại Việt Nam</p> <p>5.2.1 Hệ thống các cơ quan quản lý</p> <p>5.2.2 Hệ thống văn bản quản lý</p> <p>5.2.3 Quy trình quản lý nguy cơ từ môi trường ảnh hưởng sức khỏe cộng đồng</p> <p>5.2.4 Các giải pháp, hoạt động và các bước lập kế hoạch quản lý sức khỏe môi trường tại Việt Nam</p> <p>5.2.4.1 Các giải pháp quản lý vệ sinh môi trường của ngành y tế</p> <p>5.2.4.2 Điều hành bằng công cụ pháp luật ở cấp quốc gia</p> <p>5.2.4.3 Thực hiện các giải pháp bảo vệ môi trường</p> <p>5.2.5 Những nội dung quản lý sức khỏe môi trường</p> <p>5.2.2.1 Xác định và đo lường mức độ ô nhiễm môi trường</p> <p>5.2.2.2 Đo lường các yếu tố độc hại và đánh giá các nguy cơ cũng như hậu quả lên sức khỏe</p> <p>5.2.2.3 Đề xuất các giải pháp giảm nhẹ nguy cơ, ngăn ngừa hậu quả</p> <p>5.2.2.4 Xác định tính khả thi của các</p>	05	05			

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		giải pháp 5.2.2.5 Xây dựng hệ thống luật pháp, các văn bản pháp quy quản lý môi trường 5.2.2.6 Điều chỉnh chính sách và luật lệ 5.2.2.7 Các chiến lược và chuẩn mực trong quản lý môi trường 5.2.6. Vai trò của cộng đồng trong quản lý môi trường và bảo vệ sức khoẻ 5.2.7. Lập kế hoạch quản lý môi trường và sức khoẻ ở tuyến cơ sở 5.2.7.1 Các bước lập kế hoạch giải quyết vấn đề 5.2.7.2 Xác định vấn đề cần can thiệp 5.2.7.3 Phân tích, tìm hiểu vấn đề dự định can thiệp 5.2.7.4 Đề xuất giải pháp và quy trình can thiệp 5.2.7.5 Lập kế hoạch can thiệp 5.2.7.6 Theo dõi, đánh giá					

Ghi chú: TC: Tổng số tiết; LT: Lý thuyết; BT: Bài tập; TH: Thực hành.

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1. Tài liệu chính

[1]. WHO 1992, Programmes on Health and Environment - Health and Environment in Sustainable Development.

5.2. Tài liệu tham khảo

[2] Trịnh Thị Thanh (2004), Sức khoẻ môi trường, NXB Đại học Quốc gia Hà nội.

[3] Miller G. Tyler, Spoolman Scott E. (2010), Environmental science, Brooks / Cole.

[4] <http://www.who.int>

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

STT	Hình thức đánh giá	Trọng số
1	Giữa kỳ - báo cáo seminar	30%

2	Thi cuối khóa	70%
---	---------------	-----

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	Chương 1. Nhập môn môi trường và sức khỏe	
2.	Buổi 2	Chương 2. Cơ sở sinh thái và bệnh tật	
3.	Buổi 3	Chương 3. Quản lý nguy cơ từ môi trường ảnh hưởng đến sức khỏe	
4.	Buổi 4:	Chương 3. Quản lý nguy cơ từ môi trường ảnh hưởng đến sức khỏe (tt)	
5.	Buổi 5	Chương 4. Lượng giá nguy cơ ô nhiễm môi trường và sức khỏe cộng đồng	
6.	Buổi 6	Chương 5. Hệ thống quản lý môi trường và sức khỏe cộng đồng.	
7.	Buổi 7	Chương 5. Hệ thống quản lý môi trường và sức khỏe cộng đồng (tt)	

KHOA TRƯỞNG

(ĐÃ KÝ)

Nguyễn Minh Hà